

Kahdeksastoista kansainvälinen kielitieteen olympiadi

Ventspils (Latvia), 19.–23. heinäkuuta 2021

Joukkuekilpailun ratkaisu

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
AS	N	E	AF	BC	V	W	AR	L	AM	BH	D	AH
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
AL	AQ	BG	AI	P	AT	AK	AJ	BA	AW	AX	AZ	BF
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
B	AU	F	O	A	C	AV	S	AN	AC	BI	BB	
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
AY	J	I	AO	Q	T	H	G	BD	BE	R	Y	AG
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		
AP	BJ	X	M	AD	U	Z	AE	AA	AB	K		

- (b)
- Ariengatu nóguchu nun nabuidunu muna. — *Äitini sanoi minulle, että lakaisisin talon.*
 - Hísieti uwi lun. — *Hän_(msk) pitää lihasta.*
 - Nani guríara to. — *Tämä laiva on minun.*
 - ¿Ka babuserubai? — *Mitä haluat?*
 - Ibiyeti nun átirila irumu tau. — *En tiedä, kuinka vanha hän_(fem) on.*
 - Yumbuitibu hamuga anhabu giara. — *Tulisit, jos voisit.*
 - Áfarati búguchi aban ounli. — *Isäsi tappoi koiran.*
 - Háluaha háfuridun óuchaha haruga. — *He yrittävät huomenna lähteä pois kalastamaan.*
 - Nidin aríahai úduraü. — *Menin etsimään kalaa.*
 - Nuguya mabuseruntina nuádigimari. — *En halunnut työskennellä.*
 - ¿Ka tiri lani señora? — *Mikä on vaimonsa nimi?*
 - Ariha hamutina súdara. — *Poliisi näki minut.*
 - ¿Ka abu ludin? — *Kenen kanssa hän_(msk) tuli?*
 - ¿Ka biribai? — *Mikä on nimesi?*
 - Wagía madüguntiwa guríara. — *Emme tehneet laivaa.*
 - Máfaru numutu hiñaru to. — *En tapanut tätä naista.*
- (c)
- *En tiedä, mikä on isäsi nimi.* — Ibiyeti liri búguchi nun.
 - *He eivät näe tätä paikkaa.* — Marihin hamuti fulaso le.
 - *Ette tiedä, mikä on tämän miehen nimi.* — Ibiyeti liri eyeri le hun.
 - *Tämä luuta on meidän.* — Wani abuidagülei le.
 - *Et tapanut minua.* — Máfaru bumutina.
 - *Emme näe tätä venettä.* — Marihin wamuti pópoutu le.
- (d)
- i.
• <i>nainen</i> — hiyaró	• <i>sinä</i> — bui
• <i>isoäiti</i> — kuthu	• <i>tappaa</i> — farun
• <i>korva</i> — dike	• <i>nukkua</i> — donkon
• <i>käsi</i> — khabo	• <i>nähdä</i> — dukhun
• <i>kyynärvarsi</i> — duna	• <i>jälkeen</i> — diki
• <i>tuo_(msk)</i> — lira	• <i>yksi</i> — aba
• <i>tuo_(fem)</i> — tora	• <i>kaksi</i> — biama/bian
- ii. $m > n$

(e)

garifuna (naisten puhe)	garifuna (miesten puhe)	lokono	kalinja	suomi
eyeri	wügüri	wadili	wokory	<i>mies</i>
ati		athi		<i>paprika</i>
nugía (nuguya)	au	dei	awu	<i>minä</i>
núgudi		dakoti	ypupuru	<i>jalkani</i>
búbara		bubada	ajamosaiky	<i>kyntesi</i>
hati		kathi	nuno	<i>kuu</i>
baligi		balishi	werùnòpo	<i>tuhka</i>
bugía (buguya)	amürü	bui	amoro	→ (d)
núgüra		dakora		<i>riippumatonni</i>
hiñaru	würi	hiyaro	woryi	<i>nainen</i>
hugía (huguya)		hui	amyjaron	<i>te</i>
úrüwa		kabun	oruwa	<i>kolme</i>
uburei	günwüri	bodehi	kowai	<i>ongenkoukku</i>
hürü	wayumu	koa	wajumo	<i>rapu</i>
dunuru		kodibio	tonoro	<i>lintu</i>
niligün	yegü	dalikin	yjegy	<i>kotieläimeni</i>
awasi		marishi	awasi	<i>maissi</i>
lígiri		lushiri	enàtary	<i>hänen_(msk) nenänsä</i>
guríara			kurijara	<i>laiva</i>
ubanaü		banahu	ore	<i>maksa</i>
agifida		shifen	ituna	<i>olla kitkerä, kitkeröityä</i>
mua		horhorho	nono	<i>maa</i>
gimara		shimarha	pyrywa	<i>nuoli</i>
duna		oniabo, iniabo	tuna	<i>vesi</i>
hayaba		khayaba	kusipo	<i>kirppu</i>
watu		ikikhodo	wàto	<i>polttopuut</i>
weyu		hadali	weju	<i>aurinko</i>
bena		bahu rheroko	pena	<i>ovi</i>
núbana		dabana	yjere	<i>maksani</i>
dübü		shiba	topu	<i>kivi</i>
úraü		udaha	pi	<i>iho</i>

- (f) i. 1. Bian thoyothonon dadukha. — B. Näin kaksi aikuista naista.
2. Bian horhorho yâka. — A. Täällä on kaksi pinnanmuotoa.
3. Bian kasakabo diki landa. — J. Hän_(msk) saapui kahden päivän kuluttua.
4. Dashî danoro diakoka. — M. Pääni on kaulani yläpuolella.
5. Dashimakufa hîri loko hu. — E. Minä kutsun_(fut) teitä nimellänne.
6. Ikî kolokoka to hime. — G. Kala on tulella.
7. Ludukha to kabadaro. — F. Hän_(msk) näki jaguaarin.
8. Lufarafa to kabadaro oma. — C. Hän_(msk) taistelee_(fut) jaguaarin kanssa.
9. Lufarafa. — I. Hän_(msk) taistelee_(fut).
10. Lufarufa aba kabadaro. — L. Hän_(msk) tappaa_(fut) yhden jaguaarin.
11. Namithadufa de. — H. He pilkkaavat_(fut) minua.
12. To thoyotho kanabafa to kodibiobe khonan. — K. Aikuinen nainen kuuntelee_(fut) lintuja.
13. To thoyotho kanabufa to kodibiobe. — D. Aikuinen nainen kuulee_(fut) lintuja.
ii. 14. Lufarufa aba kabadaro tora hiyaro oma. — Hän_(msk) tappaa_(fut) yhden jaguaarin tuon naisen kanssa.
15. Hushimaku we. — Te kutsuite meitä.
16. Horhorho diakoka to shibabe. — Kivet ovat maalla.
iii. N. Mies kuuntelee_(fut). — Li wadili kanabafa.
O. Me nauramme_(fut). — Wamithadafa.
P. He huutavat_(fut). — Nashimakafa.
Q. Täällä on kolme miestä. — Kabun wadilinin yâka.

(g)

• abu — kanssa	• anura — paeta	• irumu — vuosi
• ábuna — kylvää	• ariha — nähdä	• ladüga — koska
• achülüra — saapua	• ariñaha — sanoa	• ligía — hän _(msk) , siksi
• adeira — löytää	• arüna — kyynärvarsi	• nugía (nuguya) — minä
• adüga — tehdä	• ásurá — päästä, valmistua	• ou(n)we — kuolla
• adumureha — puhua	• áwaha — kutsua	• súdara — poliisi
• adura — ampua	• ayawa — itkeä	• sun — kaikki
• áfara — tappaa	• bugía (buguya) — sinä	• tugía (tuguya) — hän _(fem)
• afeidira — menettää	• ebelura — mennä (johonkin)	• uagu — asemesta
• áfurida — lähteä pois	• eifi — pavut	• úduraü — kala
• áluaha — etsiä	• eiga — syödä	• umadaü — ystävä
• aluguraha — myydä	• hagía — he	• un — varten, vuoksi
• anhein — jos	• haláü — tuoli	• wagía — me
• anihein — omistaa, on (∃)	• íchiga — antaa	• ya — tässä